SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2009

av Robert Olesen och Monica Haider (båda S)

Skärpt reglering för en trygg och rättvis taxibransch

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för taxibranschen i syfte att säkerställa att samtliga aktörer, inklusive digitala plattformsföretag, omfattas av likvärdiga krav på tillstånd, skatter, arbetsmiljö och försäkringar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att stärka berörda myndigheters resurser, befogenheter och samverkan för att förbättra tillsynen och motverka skattefusk, arbetslivskriminalitet och osund konkurrens inom taxibranschen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för ett nationellt och samordnat register över taxiförare och taxiföretag i syfte att stärka kontrollen, transparensen och konsumentskyddet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att stärka kraven på kollektivavtalsenliga arbetsvillkor vid offentlig upphandling av samhällsviktiga persontransporter, såsom sjukresor, färdtjänst och skolskjuts, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ordning och reda på taximarknaden

En väl fungerande taxibransch är en viktig del av det svenska transportsystemet. Taxin fyller en central funktion för människors möjligheter att resa till arbete, utbildning, vård och samhällsservice. Inte minst på landsbygden och i mindre kommuner är tillgången till seriös och tillförlitlig taxiverksamhet avgörande för människors vardag. Sedan avregleringen av taximarknaden 1990 har branschen genomgått stora förändringar. Den fria etableringen har skapat nya möjligheter, men också bidragit till en mer fragmenterad marknad där förutsättningarna för sund konkurrens och goda arbetsvillkor har utmanats.

Under senare år har dessutom digitala plattformsföretag förändrat taximarknaden. Nya tekniska lösningar kan bidra till ökad tillgänglighet och bättre service, men får aldrig användas för att kringgå lagstiftning eller vältra över ekonomiska risker på enskilda förare.

Det finns uppgifter om allvarliga missförhållanden inom delar av branschen, bland annat skatteundandragande, oskäliga arbetstider, låga ersättningar och bristande social trygghet. När företag kan konkurrera genom att pressa arbetsvillkor eller kringgå regelverk drabbas både arbetstagarna, de seriösa företagen och samhället. Det är därför angeläget att staten tar ett tydligare ansvar för att säkerställa ordning och reda på taximarknaden.

Lika regler och rättvis konkurrens

Utgångspunkten måste vara att samma grundläggande krav ska gälla för alla som bedriver taxiverksamhet i Sverige, oavsett om verksamheten organiseras genom ett traditionellt taxibolag eller en digital plattform. Det ska inte vara möjligt att undvika ansvar för skatter, arbetsmiljö, försäkringar eller andra skyldigheter genom att organisera verksamheten på ett nytt sätt.

Regeringen bör därför genomföra en samlad översyn av regelverket för taxibranschen. Översynen bör särskilt behandla plattformsföretagens ansvar, förarnas arbetsvillkor och möjligheterna att säkerställa likvärdiga konkurrensförutsättningar. En viktig del av detta är att säkerställa en transparent och kontrollerbar redovisning av utförda körningar och betalningar. Regelverket för taxametrar och annan godkänd teknisk utrustning behöver vara tydligt och utformat så att samtliga köruppdrag kan registreras och kontrolleras. Samtidigt behöver reglerna fungera med olika lagliga

prismodeller och tekniska lösningar. Konsumenterna ska kunna känna trygghet i att resan registreras korrekt, att prisinformationen är tydlig och att verksamheten följer gällande regler.

Stärk myndigheternas tillsyn och kontroll

En förutsättning för en väl fungerande taximarknad är att lagar och regler också efterlevs. Skatteverket, Transportstyrelsen, Arbetsmiljöverket och andra berörda myndigheter behöver ha tillräckliga resurser och befogenheter för att kunna upptäcka och ingripa mot oseriösa aktörer. Det handlar bland annat om att motverka oredovisade intäkter, skatteundandragande, bristande arbetsmiljö, överträdelser av arbetstidsregler och andra former av arbetslivskriminalitet. Myndigheternas möjligheter till informationsutbyte och gemensamma kontroller behöver också stärkas. En samordnad tillsyn där olika myndigheter kan bidra med sina respektive kompetenser kan öka möjligheterna att upptäcka systematiska regelöverträdelser. Seriösa företag ska inte behöva konkurrera med aktörer som skaffar sig ekonomiska fördelar genom att bryta mot lagen.

Ett nationellt register för ökad transparens

För att förbättra kontrollen över taxibranschen bör regeringen även utreda förutsättningarna för ett nationellt och samordnat register över taxiförare och taxiföretag. Ett sådant register skulle kunna underlätta myndigheternas tillsyn genom att samla eller samordna relevanta uppgifter om tillstånd, behörigheter och verksamhetsutövare. Det bör särskilt undersökas hur befintliga register och myndigheternas informationssystem kan användas och utvecklas för att undvika onödig administration och dubbelregistrering.

Ett väl fungerande system kan stärka möjligheterna att upptäcka oseriös verksamhet, förbättra konsumentskyddet och skapa tryggare förutsättningar för både förare och resenärer. Vid utformningen behöver hänsyn tas till personlig integritet, dataskydd och en tydlig ansvarsfördelning mellan berörda myndigheter.

Schyssta villkor vid offentligt upphandlade transporter

Kommuner och regioner upphandlar årligen omfattande persontransporter i form av bland annat skolskjuts, färdtjänst och sjukresor. Dessa transporter är en viktig del av välfärden och finansieras med gemensamma skattemedel. Det är därför särskilt angeläget att upphandlingarna bidrar till god kvalitet, trafiksäkerhet och trygga arbetsvillkor. Offentliga medel ska inte användas på ett sätt som möjliggör

lönedumpning eller försämrade arbetsförhållanden. Krav på arbetsvillkor i nivå med relevanta kollektivavtal bör därför vara en självklar utgångspunkt vid upphandling av samhällsviktiga persontransporter.

Regeringen bör se över hur upphandlingsregelverket och dess tillämpning kan utvecklas så att krav på kollektivavtalsenliga villkor ställs och följs upp i större utsträckning. Det är också viktigt att kraven gäller genom hela leverantörskedjan och att upphandlande myndigheter har goda möjligheter att kontrollera att avtalade villkor efterlevs. Genom tydliga arbetsrättsliga krav och en effektiv uppföljning kan det offentliga bidra till bättre arbetsvillkor och sundare konkurrens inom taxibranschen.

En taxibransch som fungerar i hela landet

Taxibranschen måste fungera i såväl större städer som mindre kommuner och på landsbygden. I län som Kronoberg, där avstånden kan vara stora och kollektivtrafiken inte alltid erbjuder tillräckliga möjligheter att resa, har taxin en särskilt viktig funktion. För många äldre, personer med funktionsnedsättning och invånare som behöver ta sig till vård eller samhällsservice är tillgången till pålitliga taxitransporter en förutsättning för ett fungerande vardagsliv. När oseriös konkurrens försämrar möjligheterna för seriösa taxiföretag att bedriva verksamhet riskerar det på sikt även att påverka tillgängligheten till transporter.

En trygg och rättvis taxibransch är därför inte enbart en fråga om konkurrens och arbetsvillkor. Det är också en fråga om regional utveckling, tillgänglighet och en välfärd som fungerar i hela landet. Genom tydligare regelverk, bättre kontroll, ökad transparens och skärpta arbetsrättsliga krav vid offentliga upphandlingar kan förutsättningarna förbättras för en långsiktigt hållbar taxibransch. Sverige behöver en taximarknad där seriösa företag kan utvecklas, där förare har trygga och rättvisa villkor och där resenärer kan känna förtroende för de tjänster som erbjuds.

Robert Olesen (S) *Monica Haider (S)*